

(باسى 1 - بەتتە)

وسى ۇسنسقا مەڭزەس، مەملەكەتتىك دامۋ

جانە رەفورما كومىيەتىنى علمى – تەحنىكا مينيسترلىـ.

گىمەن، ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ

مينيسترلىگىمەن، سالىق سىتەرى باس مەكەمەسـ.

مەن، بازاردى باقىلاۋ – باسقارۋ باس مەكەمەسـ.

مەن بىرگە ناقتى ۇبر جاقى مەتۋ پىكىرن اقىلدا.

سىپ العا قويدى ۋارى تىياناقتانۇنن ۇزدىكىسىز دلـ.

گەربەلتتى. كاسىپ سالاسى بايلىغىنىڭ نەگىزىدك،

شەشۋى سالالارعا جانە ”القىمداعان“ بۇنىدارعا

قاراي اناعۇرلىم كوبرەك باعىتتاۋنن ىلگەربەلتىپ،

ۇبر توپ وزەكتى تەحنىكالىارادان ”قامال اۋو“ ارەـ.

كەتتىن جانە كاسىپ سالاسى ارقىلى حاللىققا تىيمىدـ.

لىك جەتكىزۋ ىنجەنەرياسىن ورسىتەنىپ، كاسىپ

سالاسى بوينىشا ۇبر توپ جاڭالىق اشۋ ورتالىعن

قۇرۇدى ىلگەربەلتتى. مەملەكەتنىڭ سىتراتئەكئالىق

جاڭادان كۇلدەنگەن كاسىپ سالاسى شووعىرىن

دامەتۋ ىنجەنەرياسىن اتقارپ، كاسىپ سالاسى شوـ.

عىرىنىڭ ساتىلى دامۋ جۇبەيسىن ورناتتى. كاسىبوـ.

رىنداردىڭ علمى – تەحنىكادا جاڭالىق اشۇداعى تۇلـ.

عالىق ورنىن كۇشەيتۋ جونىندە ساياساتتىق حۇجات

بەلگىلەپ، كاسىپورنىتنىڭ علمى – تەحنىكادا جاڭالىق

اشۇنن قولداۋدى كۇشەيتۋدىڭ جۇبەىلى شاراسىن

العا قويدى. ۇبرى، ورتا، شاعىن كاسىپورنىداردىڭ

اينالىمدا جاڭالىق اشۋ ارناۋلى ارەكەتنن ۇيمىداستەـ.

رىپ اتقارپ، تەك 2022 – جىلدىڭ وزىندە ۇبرى،

ورتا، شاعىن كاسىپورنىداردىڭ اينالىمدا جاڭالىق

اشۋ قىيمىلىنىڭ سانى 1419عا جەتتى، ۇبرى كاسىبوـ.

رىندار 14 مىڭ جاڭالىق اشۋ قاچەتنن جاريالاپ، 12

مىڭ جاڭالىق اشۋ بايلىعن ورتاقتاسىپ، 2718

تەحنىكالىق قىبن تۇيىننەن قامال لىپ، جەنەكتەنگەن

ورتا، شاعىن كاسىپورنىدار مەن جاڭالىق اشۋ ۇجمەـ.

مدارىنىڭ سانى 52 مىڭ بولدى. مەملەكەتنىڭ جاڭاـ.

دان گۇلدەنگەن كاسىپ سالالارىندا شارۋاشلىق

قۇرۇعا قارجى قوسۋ بوينىشا جەنەكتەنۋ قورىنىڭ

رولىن ساۋلەلەندىرۋگە ۇمان بەرىپ، 2022 –

جىلدىڭ سوڭىندا دەيىن جەنەكتەنۋ قورى بوينىشا

جىينى 501 شارۋاشلىق قۇرۇعا قارجى قوسۋ قورىنا

جارنا قوسۇعا شەشم جاساپ، 288 مىلييلارد 540

مىلييون يۇان قارجى جىناۋعا جەتەكتەپ، جىينى 7978

جاڭالىق اشۋ، شارۋاشلىق قۇرۇ كاسىپورنىنا قولداۋ

كورسەتىپ، ۇبر تىرپىليون 598 مىلييلارد 690 مىلييون

يۇان قوعامدىق قارجى قوسۇدى جەنەكتەدى.

”مەنىڭ ۇسىنىسىم قابىلدىندى، مەملەكەتتىڭ

جاڭالىق اشۇعا ۇمان بەرۋ دەڭجەيى بارعان سايىن

جوعارىلادى، ساياسات – شارالار بارعان سايىن ناقتـ.

تىلانا ۇنۇستى. شەنەلدەن ورالغان شارۋاشلىق

قۇرۇشلاردىڭ نىشىندەگى خالىق قۇرلىتايى ۋاكىلى

رەتىنىدە، مەن قاتتى جىگەرلەندىم!“ ۋاكىل

يۇان يۇييۇي بىلاي دەدى: ”وزىڭىزدە ارىن،

ارمان بولسا، تىلڭ ۇورسى اشقىڭىز كەلسە، ەل

نىشىدە وراي اناعۇرلىم زور، ومىرلىك قۇنڭىزدى

اناعۇرلىم ويداعىداي جۇزەگە اسرا السىز!“ جاڭاـ.

لىق اشۋ سىتەرى جاسامىاز دارىندىلاردى شاقىراـ.

دى، ۇلتتى گۇلدەندىرۋ ارمانى مەن جەكە ادامنىڭ

ۇسى ارمانى، ۇسوز جوق، بىرگە جۇزەگە اساتىن

بولادى.

【دەكىنىشى اڭگىمە】

باۋ – ان ۇلتىنىڭ جوعارى جىلدامدىقتى تاس جول ارمانى ورنىندالى

”بۇل جول ۋىلىمىداعى خالىقتىڭ تاماشا تۇر– مىسقا دەگەن ارمانىن ارقالاعان، مەن قۇانىشتى كوڭىل كۇبەين ۋىلداستارىم اتىنان العىسىمدى، رىزالىمىدى بىلدىرەمىن“، – دەدى ۋاكىل دۇڭ سايبۇن لىنشىادان داخجىياعا دەيىنگى جوعارى جىلدامىدقتى تاس جولىدىڭ قۇرىلىس باستاپ سالىنغاننا ىرىقشا تەبىرەنىپ.

”ار ۇلت تۇگەلدەي جۇڭخۇا ۇلتى ۇلى شاـ.

ڭىراعىنىڭ ۇبر مۇشەسى، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدا،

جايباي دوڭگەلەك داۋلەتتىلكىتە، وسزاماندىندىرۋدا

بىردە – ۇبر ۇلتنىڭ قاغىس قائلۇننا بولىبايدى“.

پارتيا 18 – قۇرلىتايىنان بەرى، باس شۇجى شي جىنپىڭ

از ۇلتتاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ، بايۋ ماسەلىسىن

قاشاندا ەسىنىن شىعارماي، قامەن جەپ، تالاي

رەت ۇلتتىق وڭىرلەردى شىكەرلىلەي ارالاپ

تەكسەرۋ – زەرەتتەۋ جۇرگىزىپ، جەرگىلىكتى ورنـ.

داعى كادر – بۇقارامەن كەدەيلىكتەن ارىلىپ،

بايۋدى بىرگە اقىلداستى. 2019 – جىلى 3 – ايدىڭ 7 –

كۈنى باس شۇجى شي جىنپىڭ 13 – كەزەكتى مەملەـ

كەتتىك خالىق قۇرۇلتايىنىڭ 2 – ماجىلىسىندەگى

گانسۇ ۋاكىلدەر ۇيرەمسىنىڭ باياندامانى قاراۋىنا

قاتىناسقاندا، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال ۇلۇ

جونىندە ماڭىزدى ۇسوز سويلەدى.

”باىس شۇجىدىڭ ۇسوزى ۇبىزدىڭ كەدەيلىكـ.

تەن ارىلتۇدان قامال ۇبىمزعا ىيقىن بەنالسى كور–

سەتتى، ۋازىر سويلەم – ۇسوزى جۇرت جۇرەگەن

جەلپىندىرەدى، ۋازىر سويلەم – ۇسوزى بۇقارامەن

قاتىستى، ۋازىر سويلەم – سوزىندە كەدەي وڭىر–

لەردىڭ دامۇىنا تىلەكتەسى بولغان، ۇبىزدى ۇز–

دىكىسىز العا ىلگەرلەلۋگە جىگەرلەندىرەدى“.

باىس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ۇسوزىن تىڭىداعاننان

كەيىن، باۋ – ان ۇلتىنان شىققان نەگىزگى ساتى

ۋاكىلى دۇڭ سايبۇن ىرىقشا اسەرلەندى.

كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال ۇلۇدىڭ

شەشۋى شايقاس مايدانىندا ەلىمىزدەگى جالبى

جان سانى 300 مىڭنان تومەن جان سانى ۇبرشاما

از 28 ۇلت بار، ۇبر قىدىرۋ كومەككەسۋ – سۇبەـ.

مەلدەۋ ساياساتى جانە قاجىرلى قۇلىنىسى ارقىلى

دوڭگەلەك داۋلەتتىلكىكە قاراي نىق قادام تاستاـ.

دى. جان سانى ۇبرشاما از ۇلت باۋ – ان ۇلتىنىڭ

ۋاكىلى رەتىندە، دۇڭ سايبۇن ۋىلن خالىقنىڭ تىلەـ.

گى مەن ئاپسىرمانىن لىپ، باس شۇجى شي جىنپىڭگە

مالمەت بەردى ۋارى لىنشىا ۋدانىنان جىشىشان

باۋ – ان، دۇڭشىياڭ، سالا اۋتونومىيالى ۋدانىنىڭ

داخجىيا قالاىشعنا دەيىنگى جوعارى جىلدامىدقتى

تاس جولىدىڭ قۇرىلىسىن باستاپ سالۋ ۇسىنىسىن

ورتاعا قويدى. گانسۇدا لىنشىيادان داخجىياعا دەيىنـ.

گى جوعارى جىلدامىدقتى تاس جول لىنشىيا بىلىسـ.

نا قاراستى 8 ۋدان، قالانىڭ نىشىندەگى لىنشىيا

قالاسىن، لىنشىيا ۋدانىن جىشىشان ۋدانىنا تۇتاستەـ.

راتىن جىلدام وتكەل، وڭىرلىك قاتىناس تورى قۇـ.

رىلمىندا ماڭىزدى رولى بار، وڭىرلىك قاتىناس

شارت – جاعدايىن ۇنمىدى جاقسارتادى، جەرگەـ.

لىكتى ورنىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال ۇلۇ

جەتتىكتەنەرىن بەكەمدەۋى، اۋىل – قىستاقتى گۇلـ.

دەندىرۋدى جايپاي ىلگەرلەتۋ جونىنەن كەلەلى

ماڭىزعا يە. ”باىس شۇجى سول جەردە جاۋاپ قايدـ.

تارىپ، قاتىستى ورنىنداردىڭ وسى ۇسىنىستى

مۇقيات اقىلداسۇن تالاپ ەتتى. ۇماجلىس الاڭـ.

نان كەتۋدەن بۇرىن كوپىشلىكپەن قول السقاندا،

باىس شۇجى مەنىڭ ۇسوزىمىدى تاى تۇراقتاندىردى“.

ۋاكىل دۇڭ سايبۇن سول كەزدەگى كورنىستى

ەسكە العاندا، قۇانىشتى كوڭىل كۇيى لپەننىەن كوـ.

رىنىپ تۇردى.

ماجىلىستەن كەيىن، ۋاكىل دۇڭ سايبۇن

رەسىمى تۇردە ۇماجىلىستىڭ كەڭەستىك جوبا گرۇپـ.

پاسىنا جازباشا ۇسىنىس قويدى. بۇل ۇسىنىس قاتـ.

ناس – تاسىمال مينيىستىرلىگىنىڭ مەملەكەتتىك دامۋ

جانە رەفورما كومىيەتىمەن بىرگە ۇبر جاقى ەتۋدـ.

نە تاپسىرىلدى. قاتىناس – تاسىمال مينيىستىرلىگى

دەر كەزىندە ۋاكىل دۇڭ سايبۇننەن اخۋال ۇمەـ.

سىپ، ”ۋارى نايتچەسىنە ۇمان بەرۋ، ۋارى بارىسنا

ۇمان بەرۋ“ سىندى ۇسىنىستى ۇبر جاقى ەتۋ

قىزمەت تالايى بوينىشا، تىالاي رەت ۋاكىل

دۇڭ سايبۇنمەن بايلىنس جاساپ، قاتىستى قىزـ.

مەنتەردى بەلسەنە ىلگەرلەتتى. كوپتەگەن جاقطار–

دىڭ اقىلداىىپ تۇجىرىمداۋى ارقىلى 2019 – جىلى

5 – ايدا لىنشىيادان داخجىياعا دەيىنگى جوعارى جىلـ.

دامىدقتى تاس جول نىسانى قۇرىلىس باستاپ ساـ.

لىندى، جول جەلىسىنىڭ جالبى ۇزىندىعى 9. 52

كىلومەتر، جالبى قوسىلعان قارجىسى 9 مىلييلارد 830

مىليليون يۇان بولدى. 2022 – جىلدىڭ سوڭىنا

دەيىن جول تاعانى ىنجەنەرياسى %99. 6، كوپىر

وتكىنى ىنجەنەرياسى %99. 5، تۇنەل ىنجەنەرياسى

%100، جول بەتى ىنجەنەرياسى %80، ۇي قۇرد–

لىس ىنجەنەرياسى %92، جاسىلداندىرۋ ىنجەنەرياسى

%72 ورنىندالىدى، مەجەمەن 2023 – جىلى 10 – ايدا

سالىنىپ بولپ، اۋتونوكلك قاتنايدى. لىنشىيادان

داخجىياعا دەيىنگى جوعارى جىلدامىدقتى تاس

جولىدى بۇقارا ۋىل – قىستاقتى گۇلدەندىرۋ جولى،

ۇلتتار نىتىھاعى جولى، ساياحات – سەرۋەن جولى

دەپ اتاپ كەتتى، باۋ – ان ۇلتىنان شىققان ۋىلـ.

داساتارىنىڭ جوعارى جىلدامىدقتى تاس جول ارمانى

كوپ وتپەي رەالدىققا اينالماق.

【ۇشىنىشى اڭگىمە】

”شارۋالار ارمانى“ ”جۇڭگو ارمانىنا“ ۇجتى ىلەسىپ، ۇزدىكىسىز العا تارتۇدا

”باىس شۇجى مەنى قابعات جىگەرلەندىردى، مەن قىستامىزىداعى تۇرعىنداردى باستاپ ناقتى ىستەپ، اۋىل – قىستاقنى گۇلدەندىرۋ بارىسىندا جاقسى باستاماشى بولپ، اۋىل شارۋاشلىغىن، اۋىل – قىستاقنى وسىزاماندىندىرۋ ارمانىن مرتەـ رەك ورنىندايمىن“، – دەدى ۋاكىل لي لىيانچىڭ باتىلدىقپەن.

2019 – جىلى 3 – ايدىڭ 8 – كۇنى تۇستەن

بۇرىن باىس شۇجى شي جىنپىڭ شىراقى باىسپ، 13 –

كەزەكتى مەملەكەتتىك خالىق قۇرلىتايى 2 – ماجىلدـ.

سىندەگى حىنان ۋاكىلدەر ۇيرەمسىنىڭ باياندامانى

قارايتىن ۇماجلىس الاڭىنا كرىدى. ماجىلىستە حىنان

ولكەسى پۇياڭ اۋدانى شىيشىنجۇاڭ قىستاعى پارىتيا

كوسەم قاي ـ قاشان دا خالىقپەن تىلەكتەس

ياچەيكاسىنىڭ شۇجىي، ۋاكىل لي لىيانچىڭ حىنان

دىپالەكتىمەن ”شارۋالاردىڭ 8 ارمانىن“ ايتتى: كەـ.

دەيلىكتەن ارىلىپ، بايىمىز كەلەدى، تۇرغان جەـ.

رىمىزدە قالا ـ قلاشقانتىمىز كەلەدى، بالامىزدى

جاقسى مەكتەپتە وقتىقىمىز كەلەدى، قىستاقتا ۇبر

تاماشا مادەنىيەت ورنى بولسا ەكەن دەيمىز...

”بۇل، راسىندا، مەن ەستىگىم كەلپ وترـ.

عان ىستەر ەكەن“، باىس شۇجى شي جىنپىڭ وعان

بىلاي دەدى: ”بۇگىن ايتقاندارىڭىز ەمال قالىڭ

شارۋالاردىڭ باقتتى تۇرمىسقا تالپىنىسىنىڭ تالايى،

كەيىپەرەۋى ىستەلدى، كەيىپەرەۋى ىستەلپ جاتىر،

كەيىپەرەۋىن كەلەسى باىسقىشتا ىستەيمىز“.

باىس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ قىلاستى سوزدەـ.

رى ۋاكىل لي لىيانچىڭدى كوكىتم سامالىنداي جەلـ.

پىندىرىپ، كوكىلىندەگى ارمان قۇۋ، ارمانعا جەتۋ

الاۋىن تۇتاندىردى، سونمەن ول تاى شارۋا باـ.

ۋىرلاىستارىنىڭ 9 – ارمانى بولغان اۋىل – قىستاقنى

گۇلدەندىردۋگە دەم بەرۋدەگى علمى – تەحنىكانىڭ

اۋىل – قىستاققارعا جەتكىزىلۋى ارمانىن ورتاعا

قويىپ، علمى – تەحنىكانىڭ، دارىندىلاردىڭ اۋىل –

قىستاقنى گۇلدەندىردۇمەن رەال علمى – تەحنىكالىق

قاچەتنن تىعىز بايالىنىستىرىپ، اۋىل شارۋاشلىغى

علمى – تەحنىكاسىن ۇنمىدى ازىرلەدى جوعارىلاـ.

تىپ، جاڭالىق اشۋ جەتتىكتەنەرىن اتىز باىسنا،

ەگىنجايىلارعا دەيىن جەتكىزۋدى ۇسىنىس ەتتى.

علمى – تەحنىكانى اۋىل – قىستاققارعا جەتكىزۋ قىزـ.

مەتىندە سابات بەرۋ مازمۇنىن ويداعىداي تاڭداپ،

شارۋالاردىڭ قالاۋىن تابۇ، ونان دا ماڭىزدىسى،

سابات وتەتىن مۇعالىمەردى جاقسى